PRIPOROČILA

KOMISIJA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 6. maja 2008

o zunanjem zagotavljanju kakovosti za zakonite revizorje in revizijska podjetja, ki opravljajo revizije subjektov javnega interesa

(notificirano pod dokumentarno številko C(2008) 1721)

(2008/362/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 211 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Zunanje zagotavljanje kakovosti obvezne revizije je bistvenega pomena za visoko kakovost revizij. Prispeva k verodostojnosti objavljenih finančnih informacij in zagotavlja boljšo zaščito delničarjev, investitorjev, upnikov in drugih zainteresiranih strani. Vsak sistem zunanjega zagotavljanja kakovosti mora zato biti nepristranski in neodvisen od revizijske stroke.

(2) Člena 29 in 43 Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi Direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive 84/253/EGS [1] določata visoko raven meril za sisteme zagotavljanja kakovosti za vse zakonite revizorje in revizijska podjetja. Vključujeta nekatere ideje iz Priporočila Komisije 2001/256/ES z dne 15. novembra 2000 o zagotavljanju kakovosti obvezne revizije v Evropski uniji: minimalne zahteve [2].

(3) Vendar pa sta dele priporočila, ki so povezani z obvezno revizijo subjektov javnega interesa, prehitela nedavni mednarodni razvoj in nagnjenost k uvedbi sistemov zunanjega zagotavljanja kakovosti za takšne revizije, ki se upravljajo neodvisno od revizijske stroke, in kjer preglede zagotavljanja kakovosti opravljajo osebe, ki niso zaposlene kot revizorji.

(4) Merila iz Direktive 2006/43/ES še vedno dovoljujejo precejšnje razlike v načinih trenutnega organiziranja sistemov zunanjega zagotavljanja kakovosti za zakonite revizorje in revizijska podjetja v državah članicah. Preprečiti je treba, da bi zainteresirane strani različno razumele kakovost revizij zakonitih revizorjev in revizijskih podjetij v državah članicah, zlasti v zvezi s členom 34 Direktive 2006/43/ES. Direktiva 2006/43/ES spodbuja tudi sisteme javnega nadzora držav članic, da poiščejo usklajen pristop k opravljanju pregledov zagotavljanja kakovosti.

(5) Sodelovanje med državami članicami je prednostna naloga v zvezi z revizijami subjektov javnega interesa. Sistemom zagotavljanja kakovosti za zakonite revizorje in revizijska podjetja, ki izvajajo revizije v takšnih subjektih, je treba dati nadaljnje smernice. Zato je primerno pripraviti novo priporočilo, ki je skladnejše s trenutnim stanjem kot Priporočilo 2001/256/ES ter upošteva nove mednarodne trende in posebne potrebe držav članic. Vendar ni potrebno zagotoviti podrobnih navodil za sisteme zagotavljanja kakovosti za zakonite revizorje in revizijska podjetja, ki opravljajo revizije subjektov, ki niso subjekti javnega interesa.

[1] UL L 157, 9.6.2006, str. 87. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2008/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 81, 20.3.2008, str. 53).

[2] UL L 91, 31.3.2001, str. 91.

(6) Inšpekcije morajo prispevati k boljši kakovosti revizij zakonitega revizorja ali revizijskega podjetja, ki se pregleduje, ter morajo biti redne in preventivne narave. Namenjene morajo biti krepitvi in ohranjanju zaupanja v obvezne revizije ter s tem nenazadnje v finančne trge. Zato to priporočilo ne sme obravnavati začasnih preiskav zaradi morebitnih kršitev zakonov in predpisov.

(7) Da bi izboljšali kakovost revizij v Skupnostih, morajo imeti neodvisni nadzorni organi pri inšpekcijah revizijskih podjetij aktivnejšo vlogo. Za neodvisnost sistema nadzora je treba zagotoviti smernice. Pojasniti je treba morebitno vlogo organov javnega nadzora, poklicnih združenj, drugih ustreznih organov in vlogo strokovnjakov v zvezi z izvajanjem inšpekcij. Prav tako so potrebna pojasnila v zvezi s financiranjem sistema zagotavljanja kakovosti.

(8) Člen 43 Direktive 2006/43/ES zahteva, da se pregledi zagotavljanja kakovosti za zakonite revizorje in revizijska podjetja, ki izvajajo obvezne revizije subjektov javnega interesa, opravijo najmanj vsaka tri leta. Sistem javnega nadzora se lahko pri zaposlovanju zadostnega števila inšpektorjev za izvajanje pregledov na kraju samem pri vsaki inšpekciji sooča s težavami. Zato je treba omogočiti, da pri pregledih na kraju samem pod določenimi pogoji sodelujejo tudi strokovnjaki, ki niso inšpektorji.

(9) Za zagotovitev, da zakoniti revizor ali zadevno revizijsko podjetje upošteva končno poročilo o inšpekciji ter jim slednje da zadostne smernice, da se v bodoče izognejo ugotovljenim težavam, je treba med inšpektorji in zakonitim revizorjem ali revizijskim podjetjem vzpostaviti učinkovito komunikacijo še pred sprejetjem končnega poročila in fazo nadaljnjega spremljanja.

(10) Da bi izboljšali sledljivost sistema zagotavljanja kakovosti in primerljivost v Skupnosti, mora letno poročilo o skupnih rezultatih inšpekcij vključevati ključne podatke o uspešnosti, ki bi omogočili oceno uporabljenih sredstev ter učinkovitosti in uspešnosti sistema zagotavljanja kakovosti.

(11) Komisija namerava oceniti stanje v letu 2011 glede na novi mednarodni razvoj, zlasti glede na vključitev ustreznih organov in strokovnjakov v izvajanje inšpekcij –

PRIPOROČA:

Vsebina

1. To priporočilo daje smernice za izvajanje neodvisnih sistemov zagotavljanja kakovosti za zakonite revizorje in revizijska podjetja, ki izvajajo revizijo subjektov javnega interesa v skladu s členoma 29 in 43 Direktive 2006/43/ES.

2. Če se je država članica odločila, da v skladu s členom 39 Direktive 2006/43/ES oprosti nekatere subjekte javnega interesa, morajo države članice takšne subjekte javnega interesa izključiti tudi iz obsega ukrepov, sprejetih ob upoštevanju tega priporočila.

Opredelitve pojmov

3. V tem priporočilu se uporabljajo opredelitve pojmov, določene v členu 2 Direktive 2006/43/ES. Za namene tega priporočila se uporabljajo tudi naslednje opredelitve:

(a) „organ javnega nadzora“ je pristojni organ v smislu člena 2(10) Direktive 2006/43/ES, ki predstavlja sistem javnega nadzora, ki temelji na načelih, določenih v členu 32 te direktive;

(b) „inšpektor“ je pregledovalec, ki izpolnjuje zahteve iz točke (d) prvega pododstavka člena 29(1) Direktive 2006/43/ES, zaposluje ga organ javnega nadzora ali drug ustrezen organ, ki je bil pooblaščen za izvajanje inšpekcij;

(c) „inšpekcije“ so pregledi zagotavljanja kakovosti pri zakonitih revizorjih in revizijskih podjetij, ki jih vodi inšpektor in ki ne predstavljajo preiskave v smislu člena 32(5) Direktive 2006/43/ES;

(d) „strokovnjak“ je fizična oseba, ki ima posebno strokovno znanje o finančnih trgih, računovodskem poročanju, revidiranju in drugih področjih, pomembnih za inšpekcije, vključno z zakonitimi revizorji, ki izvajajo revizije.

Neodvisnost sistema zagotavljanja kakovosti

4. Organ javnega nadzora mora prevzeti končno odgovornost za sistem zunanjega zagotavljanja kakovosti za zakonite revizorje in revizijska podjetja, ki opravljajo revizije subjektov javnega interesa. Države članice nobenega združenja ali organa, povezanega z računovodsko ali revizijsko stroko, ne imenujejo za organ javnega nadzora.

5. Zakoniti revizorji in revizijska podjetja, ki izvajajo revizije subjektov javnega interesa, so predmet inšpekcij, ki jih izvede organ javnega nadzora, ločeno ali skupaj z drugim ustreznim organom v skladu s točko 6.

6. Treba je omogočiti, da se naloge v zvezi z izvajanjem inšpekcij dodelijo drugemu ustreznemu organu pod pogojem, da se zagotovi odgovornost takšnega organa do organa javnega nadzora ter da slednji obdrži vsaj naslednje odgovornosti:

(a) dovoljenje, in če se organu javnega nadzora zdi primerno, sprememba inšpekcijskih metodologij, vključno s priročniki za inšpekcijo in nadaljnjim spremljanjem, metodologijami poročanja in rednimi inšpekcijskimi programi;

(b) dovoljenje, in če se organu javnega nadzora zdi primerno, sprememba poročil o inšpekcijskih pregledih in nadaljnjem spremljanju;

(c) dovoljenje, in če se organu javnega nadzora zdi potrebno, določitev inšpektorja za vsako inšpekcijo;

(d) izdaja priporočil in navodil v kakršni koli obliki organu, kateremu so bile naloge dodeljene.

7. Organ javnega nadzora mora imeti pravico sodelovati pri inšpekcijah in dobiti dostop do inšpekcijskih datotek, revizijskih delovnih papirjev in drugih pomembnih dokumentov.

8. Osebe ali organizacije, ki zastopajo ali so drugače povezane z računovodsko stroko, revizijsko stroko ali revizijskim podjetjem, ne smejo odobriti ali izglasovati veta za pravila glede financiranja za sistem zagotavljanja kakovosti, vključno s tistimi v zvezi z ravnijo financiranja in finančnim nadzorom. Raven financiranja mora organu javnega nadzora omogočiti, da ima na voljo dovolj osebja, ki mu pomaga pri izvajanju točk 6 in 7.

9. Če sredstva za sistem zagotavljanja kakovosti zagotovijo zakoniti revizorji ali revizijska podjetja, v katerih se izvaja inšpekcija, sta njihovo plačilo ali drug prispevek obvezna ter morata biti pravočasno v celoti plačana.

Neodvisnost inšpekcij

10. Organ javnega nadzora mora zagotoviti, da se vzpostavijo ustrezne politike in postopki, povezani z neodvisnostjo in nepristranskostjo osebja, vključno z inšpektorji, ter upravljanjem sistema nadzora.

11. Oseba, ki je zakoniti revizor, ki izvaja revizije, ali je zaposlena oziroma drugače povezana z zakonitim revizorjem ali revizijskim podjetjem, ne sme delovati v vlogi inšpektorja.

12. Oseba pri inšpekciji zakonitega revizorja ali revizijskega podjetja ne sme delovati v vlogi inšpektorja do preteka najmanj dveh let potem, ko ta oseba ni več partner ali zaposlena oseba tega revizorja ali revizijskega podjetja ali ni več z njima kako drugače povezana.

13. Inšpektorji morajo izjaviti, da med njimi ter zakonitim revizorjem in revizijskim podjetjem, ki ga pregledujejo, ni navzkrižja interesov. Inšpektorje, ki dajo nepopolno ali napačno izjavo, je treba izključiti iz izvajanja inšpekcij in se jim naložijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.

14. Inšpektorji morajo prejeti nadomestilo v povezavi z inšpekcijami samo od organa javnega nadzora ali organa, kateremu je bilo dodeljeno izvajanje inšpekcij. Inšpektorji ne smejo prejeti nobenega nadomestila od zakonitega revizorja, revizijskega podjetja ali njihovih mrež, ki se pregledujejo.

15. Če organ javnega nadzora meni, da je posebno strokovno znanje bistveno za ustrezno izvajanje inšpekcije, morajo inšpektorjem pomagati strokovnjaki. Takšni strokovnjaki morajo delovati pod neposrednim nadzorom inšpektorja in morajo upoštevati zahteve iz točk 10, 12 do 14.

Metodološka navodila za izvajanje inšpekcij

16. Če začasno v državi članici ni dovolj inšpektorjev za izvajanje inšpekcij na kraju samem, mora imeti organ javnega nadzora pravico odločiti, da preglede na kraju samem izvedejo strokovnjaki pod pogojem, da ti strokovnjaki izpolnjujejo zahteve iz točke (d) prvega pododstavka člena 29(1) Direktive 2006/43/ES, da v celoti odgovarjajo organu javnega nadzora ter da inšpektorji izvajajo preglede na mestu samem v istem zakonitem revizorju ali revizijskemu podjetju vsaj vsakih šest let.

17. Inšpekcijski pregledi vključujejo:

(a) oceno načrtovanja sistema notranjega obvladovanja kakovosti revizijskega podjetja;

(b) ustrezno preverjanje skladnosti postopkov in pregled revizijskih datotek subjektov javnega interesa, da se preveri učinkovitost sistema notranjega obvladovanja kakovosti;

(c) oceno vsebine najnovejših letnih preglednih poročil, ki jih je objavil zakoniti revizor ali revizijsko podjetje v skladu s členom 40 Direktive 2006/43/ES glede na ugotovitve inšpekcije iz točk (a) in (b).

18. Pregledati je treba vsaj naslednje politike notranjega nadzora in postopke zakonitega revizorja ali revizijskega podjetja:

(a) skladnost zakonitega revizorja ali revizijskega podjetja z veljavnimi revizijskimi standardi in standardi nadzora kakovosti ter etičnimi zahtevami in zahtevami za neodvisnost, vključno s tistimi v povezavi s poglavjem IV in členom 42 Direktive 2006/43/ES, kot tudi ustreznimi zakoni, predpisi in upravnimi določbami zadevnih držav članic;

(b) količino in kakovost uporabljenih sredstev, vključno s skladnostjo z zahtevami stalnega izobraževanja, kot je določeno v členu 13 Direktive 2006/43/ES;

(c) skladnost z zahtevami o zaračunanih plačilih za revizijske storitve, določenimi v členu 25 Direktive 2006/43/ES.

19. Za namene preverjanja skladnosti je treba izbrati vsaj večji del revizijskih datotek na podlagi analize tveganja neustreznega opravljanja obvezne revizije.

Rezultati inšpekcij

20. Ugotovitve inšpekcij in zaključki, na katerih temeljijo priporočila, vključno z ugotovitvami in zaključki, povezanimi s preglednim poročilom, je treba ustrezno posredovati zakonitemu revizorju ali revizijskemu podjetju, ki se pregleduje, ter jih skupaj z njima obravnavati pred končnim oblikovanjem poročila o inšpekcijskem pregledu. Zakonitemu revizorju ali revizijskemu podjetju, ki se pregleduje, je treba odobriti obdobje, ne daljše od 12 mesecev od izdaje poročila o inšpekcijskem pregledu, da ukrepa v zvezi s priporočilom o sistemu notranjega nadzora kakovosti revizijskega podjetja. Če zakonit revizor ali revizijsko podjetje na podlagi priporočil ni ustrezno ukrepalo, mora organ javnega nadzora razkriti najpomembnejše pomanjkljivosti, ki se bile odkrite v sistemu notranjega nadzora kakovosti.

21. Sistem javnega nadzora mora imeti pravico sprejeti disciplinske ukrepe ali naložiti kazni za zakonite revizorje in revizijska podjetja v skladu s predpisanim zakonodajnim postopkom, kot je predvideno v zadevni državi članici.

22. Organ javnega nadzora mora javnost vsaj pravočasno in na primeren način obvestiti o kakršnih koli sprejetih končnih disciplinskih ukrepih ali kaznih, naloženih zakonitim revizorjem in revizijskim podjetjem v zvezi z opravljanjem obvezne revizije. Identificirati mora zadevnega zakonitega revizorja ali revizijsko podjetje ter opisati glavne pomanjkljivosti, ki so sprožile takšne ukrepe ali kazni.

23. V primerih, kjer je bilo med inšpekcijo ugotovljeno, da pregledno poročilo, ki ga je objavil zakoniti revizor ali revizijsko podjetje v skladu s členom 40 Direktive 2006/43/ES, vsebuje podatke, vključno s tistimi o učinkovitosti sistema notranjega obvladovanja kakovosti revizijskega podjetja, za katerega organ javnega nadzora meni, da je izredno zavajajoč, je treba zagotoviti, da se pregledno poročilo nemudoma ustrezno spremeni.

Preglednost skupnih rezultatov sistema zagotavljanja kakovosti

24. Organi javnega nadzora morajo vsako leto poročati o skupnih rezultatih sistema zagotavljanja kakovosti. Poročilo mora vsebovati podatke o izdanih priporočilih, nadaljnjem spremljanju priporočil, sprejetih disciplinskih ukrepih in naloženih kaznih. Vsebovati mora tudi kvantitativne podatke in druge ključne podatke o uspešnosti glede finančnih sredstev in kadrovske strukture ter učinkovitosti in uspešnosti sistema zagotavljanja kakovosti.

Nadaljnje spremljanje

25. Komisija poziva države članice, naj jo obvestijo o ukrepih, sprejetih glede na to priporočilo do 6. maja 2009.

Naslovniki

26. To priporočilo je naslovljeno na države članice.

V Bruslju, 6. maja 2008

Za Komisijo
Charlie McCREEVY
Član Komisije